

Toetsingsadvies over de Milieuaspectenstudie
Baggerspeciestort Westerschelde

17 november 1998

854-111

commissie voor de milieueffectrapportage

Rijkswaterstaat Directie Zeeland
t.a.v. de heer ir. A. Hoekstra
Postbus 5014
4330 KA MIDDELBURG

uw kenmerk

uw brief
12 augustus 1998

ons kenmerk
U655-98/vE/ss/854-112

onderwerp
Toetsingsadvies MAS Baggerspeciestort
Westerschelde

doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
17 november 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over de milieuaspectenstudie Baggerspeciestort Westerschelde. Dit advies bied ik u hierbij aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruikt maakt van haar aanbevelingen.

ir. M.M.U. van Dis
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Baggerspeciestort Westerschelde

Toetsingsadvies over de milieuaspectenstudie
Baggerspeciéstort Westerschelde

Advies over de milieuaspectenstudie Baggerspeciéstort Westerschelde,

uitgebracht aan het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Zeeland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

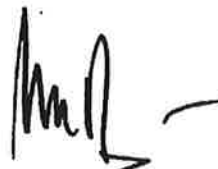
de werkgroep m.e.r. Baggerspeciéstort Westerschelde,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. van Eck', written in a cursive style.

drs. M. van Eck

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.M.U. van Dis', written in a cursive style.

ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 17 november 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Beoordeling van de milieuaspectenstudie	2
2.1 Probleemstelling, doel en besluitvorming	2
2.2 Vigerend beleid	4
2.3 Visie en uitgangspunten als toetsingskader	5
2.4 Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
2.5 Nulalternatief	8
2.6 Gevolgen	8
2.7 Monitoring	10
2.8 Compensatie	10
2.9 Presentatie	10

Bijlagen

1. Brief van de initiatiefnemer d.d.12 augustus 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Brief van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening waarin toestemming wordt verleend voor het toetsen van de milieuaspectenstudie
3. Projectgegevens
4. Passage uit het toetsingsadvies over het MER Boorspecie Westerscheldetunnel (d.d. 9 november 1988) over verstoring door geluid

1. INLEIDING

Vanwege een verdrag met het Vlaams Gewest zal een vaargeulverruiming plaats vinden in de Westerschelde. Om de baggerspecie in het systeem van het estuarium te behouden wordt deze teruggestort op stortlocaties in de Westerschelde. Voortvloeiend uit een uitspraak van de Raad van State in juni 1996 is op 22 januari 1997 een milieueffectrapportage (m.e.r.) gestart ten behoeve van de vergunningverlening voor de stortactiviteiten. De Commissie voor de m.e.r. stelde aan de hand van de startnotitie en de inspraak een advies voor richtlijnen op, waarna het bevoegde gezag in de m.e.r.-procedure (Gedeputeerde Staten van Zeeland en de Minister van Verkeer en Waterstaat) richtlijnen vaststelde voor de inhoud van het milieueffectrapport (MER). Tijdens het opstellen van het MER is door de totstandkoming van een speciale wet, de Vergunningenwet Westerschelde, de m.e.r.-plicht voor het storten van baggerspecie tijdens de verruiming komen te vervallen.

Het MER is vervolgens afgerond als "milieuaspectenstudie" (MAS) met de bedoeling deze te gebruiken als bouwsteen in de toekomstige besluitvorming over de Westerschelde, de vergunningen voor het onderhoudsbaggerwerk en het opstellen van een lange termijn visie voor de Westerschelde. Mede om die reden is het rapport toch aan een kwaliteitstoetsing door de Commissie voor de milieueffectrapportage onderworpen.

Bij brief van 27 augustus 1997 werd de Commissie hiertoe door de initiatiefnemer uitgenodigd. Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer verleende bij brief van 19 september 1997^{1]} toestemming voor inschakeling van de Commissie. Voorwaarde was dat het advies openbaar zou zijn en dat er gelegenheid zou zijn voor reacties door burgers en groeperingen op de MAS die de Commissie bij haar advies zou kunnen betrekken^{2]}. Bij brief van 12 augustus 1998^{3]} kreeg de Commissie exemplaren van de MAS ter toetsing aangeboden.

Aangezien de milieuaspectenstudie is gebaseerd op de vastgestelde richtlijnen, heeft de Commissie die ook als uitgangspunt voor haar toetsing gehanteerd. Daarbij moet worden aangetekend dat in dit toetsingsadvies het accent is gelegd op de punten die voor de hiervoor genoemde toekomstige besluitvorming relevant zijn.

1 Zie bijlage 2.

2 De MAS is aan diverse groeperingen en instanties voor commentaar toegestuurd. Niemand heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren.

3 Zie bijlage 1.

Uit morfologische studies is gebleken dat het aanbeveling verdient het zwaartepunt van de stortingen westwaarts te verplaatsen. De MAS geeft aan dat er daarom in de Baggervergunning nieuwe locaties in het westelijk deel zijn gezocht.

Er is overleg en inspraak geweest: op grond daarvan zijn nog drie stortlocaties afgevallen vanwege ecologische en visserijbelangen. Daarmee is de keuze voor de verruimingsperiode toegelicht.

Ter motivering van de locatiekeuze voor de lange termijn staat er vervolgens: *Na de verruiming heeft de huidige baggervergunning haar werking verloren. In principe is het voor die periode dus mogelijk om alternatieve locaties in de MAS te betrekken. Dat is echter niet gebeurd. De locaties die in de baggervergunning worden voorgeschreven zijn na een zorgvuldige afweging, evaluatie van de ervaringen die in het verleden met het storten zijn opgedaan en in een openbare inspraakronde aangewezen. Er zijn dan ook geen gegronde redenen om hiervan af te wijken. In de MAS worden dus alleen die locaties beoordeeld die in de baggervergunning zijn vastgelegd.*

Toetsing

Op grond van de gegevens in de MAS kan de Commissie niet nagaan of met de oorspronkelijke aanwijzing van 25 locaties alle reële stortmogelijkheden binnen de Westerschelde in beeld zijn gebracht. Bovendien wordt er geen overzicht gegeven van de onderlinge verhouding tussen de locaties wat betreft de voor- en nadelen van gebruik voor stort. In het MER Boorspecie Westerscheldetunnel (RWS, Directie Zeeland, juli 1998) wordt een dergelijk afwegingsproces wel compleet en systematisch in beeld gebracht, hetgeen leidde tot andere locaties dan waarvoor oorspronkelijk in de startnotitie was gekozen. Het is dus onduidelijk of er voldoende milieu-informatie aanwezig is voor het voornemen om na de verruiming van dezelfde stortlocaties uit te gaan. De informatie is wellicht aanwezig, maar staat niet in de MAS beschreven.

De MAS geeft overigens zelf ook al aan dat er problemen kunnen ontstaan bij de huidige selectie van stortlocaties. In de gekozen stortstrategie E wordt tijdens de onderhoudsperiode de kritische grens voor het storten in geulen overschreden in vier (Ebschaar Everingen, Ellewoutsdijk, Everingen en Spijkerplaat) van de negen hoofdstortlocaties, terwijl de Plaat van Ossenissee maar eens in de twee jaar zou kunnen worden gebruikt.

- De Commissie adviseert na het voltooiën van de verruiming een nieuwe evaluatie van het stortbeleid en de locaties⁴] uit te voeren op basis waarvan het lange termijn beleid verder wordt ontwikkeld en ingevuld.

4 Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de GIS-programma's die voor het MER Boorspecie zijn ontwikkeld. Hoewel het extra werk zal betekenen om het hele gebied van de Westerschelde in dit systeem in te voeren, moet wel worden bedacht dat er nog tot in lengte van jaren behoefte zal zijn aan geschikte stortlocaties in de Westerschelde, dus dat deze tijdsinvestering zich op termijn gemakkelijk zal terugverdienen.

Richtlijnen over het toetsingskader

In de richtlijnen is gevraagd uitgangspunten (verder) uit te werken op het gebied van ecologie en morfologie voor het ontwikkelen en beoordelen van de alternatieven. De uitgangspunten zouden moeten passen in een duidelijke visie op de gewenste toekomstige ontwikkeling van het estuarium.

Informatie in de MAS

De meest expliciete passage die hieraan in de MAS is gewijd, staat op pagina 45 en 46, waar een bespreking wordt gegeven van het Regionaal beleidsplan voor de Westerschelde. Het beleid voor de Westerschelde wordt hier uitgewerkt in een drietal korte termijn doelstellingen en een middellange termijn doelstelling: De korte termijn doelstellingen zijn:

- *zoveel mogelijk handhaven van de natuurlijke morfologische dynamiek op het huidige niveau;*
- *handhaven op het huidige niveau van ondiep water, intergetijdengebieden en schorren ten behoeve van de kinderkamerfunctie voor vis, de functies voor vogels en de functies voor zeehonden. In het westelijke deel dient dit gebeuren via procesbeheer door middel van de natuurlijke dynamiek. In het meer krappe oostelijke deel wordt vooral patroonbeheer door het vastleggen van het bestaande patroon en door natuurbouw toegepast;*
- *voorkomen van erosie van vooroevers en schorgebieden.*

De middellange termijn behelst het handhaven c.q. herstellen en versterken van natuurlijke estuariene karakteristieken: paai- en kinderkamerfuncties voor vis en garnalen, rust-, overwinterings-, doortrek- en fourageerfunctie voor vogels, de typische milieutypen zoals schorren, slikken en ondiep water, overgangen tussen zout en zoet, een natuurlijk verlandingstempo en een dynamisch meervoudig geulensysteem.

Ook is er bij het Beleidsplan een actielijst voor een lange termijn herstelplan voor het hele estuarium.

Toetsing

Met uitzondering van natuurbouw komen de meeste van de genoemde punten terug in het toetsingskader waarmee de alternatieven in de MAS worden beoordeeld (oppervlakteverhouding geomorfologische eenheden, meergeulenstelsel, beweeglijkheid geulen, sedimenttransport). Daarin komt echter het bovengenoemde onderscheid in korte en middellange termijn doelstellingen (handhaven, respectievelijk herstellen en versterken) niet terug. Ook wordt niet apart ingegaan op de gevolgen voor de dynamiek in het oosten ten opzichte van die van het westelijke gedeelte. Doordat dat onderscheid niet is gemaakt, vallen de voor- en nadelen van de stortstrategieën tegenover elkaar weg en daarmee de verschillen tussen de alternatieven. Er wordt niet duidelijk besproken hoe 'een natuurlijk verlandingstempo' zich verhoudt tot 'het handhaven op huidig niveau van ondiep water, intergetijdengebieden en schorren'. Verder wordt de vraag niet beantwoord wat nog als een 'natuurlijke' estuarium ontwikkeling wordt beschouwd bij het huidige niveau aan ingrepen. Illustratief is dat, hoewel bevordering van de dynamiek officieel beleid is, locaties worden gekozen in de nevengeulen waarmee men de dynamiek juist bestrijdt ter wille van het op diepte houden van de hoofdgeul.

Toetsing

Door de verschillende stortstrategieën te beschrijven en te vergelijken draagt de MAS bij tot het vergroten van het inzicht in de gevolgen ervan en indirect, zij het in mindere mate, tot het inzicht in de gevolgen van het gebruik van de locaties zelf.

In verband met de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen voor een MER is de Commissie ook nagegaan of in de MAS werkelijk het meest milieuvriendelijke alternatief is beschreven. De gevolgde methodiek bij de alternatievenontwikkeling is hiervoor van belang. In de MAS staat (zie pagina 132-144) dat de alternatieven zijn ontwikkeld rondom bepaalde thematische uitgangspunten. De relatie tussen de stortstrategie en die uitgangspunten is echter naar het oordeel van de Commissie niet altijd duidelijk. Alternatief C zou zich richten op minimale aantasting van het huidige watersysteem en behoud van het huidige areaal aan 'ecoseries'. Bij dit alternatief lijken dus ecologische doelstellingen centraal te staan. Alternatief C scoort echter op de ecologische criteria niet het best. Ook de verwachting dat strategie D gunstig zou zijn voor de morfologie van het estuarium op de lange termijn, wordt niet door de scores van de gevolgen bevestigd. Bij nader inzien verschillen de alternatieven vooral in de mate waarin het accent van het storten in het oosten ligt of verder naar het westen verschuift. Daarbinnen worden vanuit de (milieu)thema's en -uitgangspunten hoogstens verfijningen aangebracht. Dientengevolge is de Commissie er niet op voorhand van overtuigd dat de alternatievenruimte (en daarmee het meest milieuvriendelijke alternatief) in het schema op pagina 122 zich inderdaad bevindt tussen de hoekpunten A, B, C en D. Verder is het moeilijk te controleren of strategie E wel het meest milieuvriendelijke alternatief is, omdat in de MAS meteen een integrale, in plaats van een op milieuthema's georiënteerde afweging⁸] is gegeven.

Ter illustratie van de positie van de stortstrategieën had men wellicht ook kunnen uitgaan van het principe van een horizontale as, waarlangs de strategieën volgens stortaccenten van west naar oost zijn gerangschikt. Dat leidt tot het onderstaande beeld. Dwars op de as liggen variaties (verfijningen) die kunnen worden aangebracht door bepaalde milieu- of gebruiksthema's een accent te geven, waarbij voor het meest milieuvriendelijke alternatief de milieuthema's centraal staan.

west D-----F-----C-----E-----B-----A oost

- De Commissie adviseert bij een toekomstige evaluatie en besluitvorming over het te voeren stortbeleid een goed controleerbare (navolgbare), stapsgewijs opgebouwde werkwijze te volgen voor het ontwikkelen en selecteren van stortstrategieën. Daarin kunnen eventueel de volgende stappen worden onderscheiden:
 1. analyse van alle stortmogelijkheden (locaties) in de Westerschelde met gebruikmaking van de methodiek uit het MER Boorspecie Westerscheldetunnel;
 2. verkennen van de bandbreedte van mogelijke stortaccenten in west, midden en oost;

8 Daarbij is het de Commissie opgevallen dat thema's die normaal gesproken onder milieu worden gerekend, zoals cultuurhistorie, bij gebruiksfuncties zijn ingedeeld.

Waterkwaliteit

De gepresenteerde gegevens en verwachtingen over de waterkwaliteit roepen vragen op. Er wordt geconstateerd dat de Westerschelde tot de meest vervuilde estuaria van Europa behoort, waarin veel normen worden overschreden (pagina 72) en verder dat er sprake is van grotere vervuiling in het oosten dan het westen. Desondanks wordt verwacht dat er geen waterkwaliteitsgevolgen zijn van het verplaatsen van baggerspecie van oost naar west: deze effecten worden namelijk niet als onderscheidend criterium meegenomen (pagina 163). Het argument dat naar verwachting in de wetgeving de norm voor het verspreiden van specie klasse 2 per 1-1-2000 niet wordt aangescherpt, is geen argument om de gevolgen van deze verspreiding niet mee te nemen in de MAS. Tenslotte is het onduidelijk in hoeverre de gepresenteerde ecotoxicologische gegevens van (de bovenste tien centimeter van) vier drempels voldoende representatief zijn voor het materiaal dat feitelijk bij het onderhoud wordt gebaggerd en gestort. Het optreden van resuspensie en het in suspensie blijven van het te storten materiaal wordt weliswaar aangestipt, maar niet ingeschat en verwerkt bij de beschrijving van de effecten van de voorgenomen activiteit. Nader onderzoek en kwantificering lijken gewenst (zie aanbeveling bij paragraaf 2.7).

Natuur

De gevolgen voor de natuur zijn uitgebreid beschreven. Uit de MAS blijkt dat de effectvoorspelling met diverse onzekerheden is omgeven. De Commissie maakt de volgende kanttekeningen bij de gegevens in de MAS:

- Bij de beschrijving van de gevolgen voor de natuur ontbreken gegevens over de oppervlakte van te verstoren bodemfauna per locatie.
- Bij de effectbeoordeling van de invloed op bodemfauna heeft men niet het slechtste-geval-scenario gehanteerd. 's Winters is het vermogen van bodemdieren om zich uit te graven duidelijk minder dan in de andere jaargetijden.
- De gegevens over de omvang van een vertroebelingswolk na storting zijn niet gegeven en niet te vertalen naar effecten voor bepaalde gebieden, onder andere omdat de informatie over de stortfrequentie ontbreekt en omdat tolerantiegrenzen voor slibgehalten van bijvoorbeeld vissen en filtrerende bodemdieren niet worden aangegeven.
- De conclusies met betrekking tot de rustverstoring zijn niet te controleren, omdat de MAS geen kaart bevat waarop de 60dB(A) geluidcontouren zijn aangegeven en ook geen kaart waarop de verstoringsevoelige gebieden staan en de stiltegebieden. Niet is aangegeven wat de oorzaak is van de geluidsproductie op de stortlocaties en met welke bronsterkten is gewerkt. Het is niet duidelijk welke criteria ten grondslag hebben gelegen aan het oordeel "licht negatief" en "matig negatief" in de scoringstabel op dit punt.

Bij de toetsing van het MER Boorspecie Westerschelde zijn door de Commissie achtergrondrapporten met geluidberekeningen opgevraagd. Voor de (positieve) beoordeling van deze gegevens verwijst de Commissie naar dit toetsingsadvies. Betreffende tekst is tevens opgenomen in bijlage 4 bij dit advies.

Gebruiksfuncties

De gevolgen voor de gebruiksfuncties zijn duidelijk en beargumenteerd in beeld gebracht.

De Commissie vraagt aandacht voor het slechtste-geval-scenario bij de effecten op de getijhoogten, zeker als gevolg van storten én verruimen.

BIJLAGEN

**bij het Toetsingsadvies over de
milieuaspectenstudie
Baggerspeciéstort Westerschelde**

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Zeeland d.d. 12 augustus 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 Directie Zeeland	
Aan geadresseerde	Commissie voor de milieu-effectrapportage Ingekomen: 13 AUG. 1998 nummer: 1196-98 dossier: 854-88 en 89 kopie naar: w.e./sc/pros/l.s. b.b./HL Contactpersoon drs. A.T. Spanjers Datum 12 augustus 1998 Oms kenmerk Onderwerp Milieuaspectenstudie Baggerspeciestort Westerschelde Doorkiesnummer (0118) 68 63 38 Bijlage(n) Uw kenmerk
Geachte heer, mevrouw, Hierbij ontvangt u de Milieuaspectenstudie Baggerspeciestort Westerschelde. Zoals u zich wellicht herinnert is deze studie begin 1997 opgestart als milieu-effectrapportage (m.e.r.). Doel van de m.e.r. was het voorbereiden van de vergunningaanvragen in het kader van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (Wvo) en de Wet Milieubeheer (Wm), voor het storten van baggerspecie afkomstig van de verdieping van de vaarweg in de Westerschelde. Medio 1997 echter kwam de Vergunningwet Westerschelde tot stand, waardoor er voor de verdieping geen verdere vergunningen benodigd waren. Dit had onder meer tot gevolg dat ook de Wvo- en de Wm-vergunning niet meer aangevraagd hoefden te worden. De formele m.e.r.-procedure is toen stopgezet. Mede op verzoek van het bevoegd gezag (provincie Zeeland) en de klankbordgroep is toen besloten het MER-rapport dat opgesteld zou worden toch af te ronden. Het resultaat daarvan, de Milieuaspectenstudie Baggerspeciestort Westerschelde (MAS), ligt nu voor u. Aangezien dit rapport geen formele m.e.r.-procedure meer doorloopt is hierop geen inspraak mogelijk. Het rapport bevat echter zoveel informatie dat het in de toekomst zeker gebruikt zal worden bij het nemen van besluiten over activiteiten in en rondom de Westerschelde. Ook kan het bijvoorbeeld een bouwsteen vormen voor de op te stellen Lange Termijn Visie voor de Westerschelde. Daarom is besloten dat een ieder in de gelegenheid wordt gesteld te reageren op dit rapport. Tevens is de Commissie M.e.r. bereid gevonden, ondanks dat zij geen formele rol meer heeft ten aanzien van deze MAS, haar deskundig en objectief oordeel te geven over het rapport. Ik wil u dan ook uitnodigen, indien u daar behoefte aan heeft, uw reactie op dit rapport op schrift te stellen en aan ons te doen toekomen. Waar nodig en zinvol zal Rijkswaterstaat Directie Zeeland de binnengekomen reacties beantwoorden. Deze reacties en antwoorden zullen, samen met het oordeel van de Commissie M.e.r., bij het rapport gevoegd worden en aldus input vormen voor de voorbereidingen voor eerder genoemde besluitvorming rondom de Westerschelde. Uiteraard zal er, wanneer er besluitvorming plaatsvindt, te zijner tijd mogelijkheid zijn voor formele inspraak. Uw reactie nu heeft dus geen enkele invloed op uw eventuele latere mogelijkheden tot inspraak. De termijn waarin u kunt reageren loopt tot en met woensdag 30 september aanstaande. U kunt uw reacties sturen naar: Rijkswaterstaat Directie Zeeland t.a.v. mw. A. Spanjers Postbus 5014 4330 KA Middelburg Hier kunt u tevens extra exemplaren van het rapport verkrijgen. Hoogachtend, Het hoofd van de Hoofdafdeling Waterhuishouding en Waterkeringen, (ir. A. Hoekstra) Postadres postbus 5014 4330 KA Middelburg Bezoekadres Koestraat 30 4331 KX Middelburg Telefoon (0118) 68 60 00 Telefax (0118) 640215/686231 E-mail a.spanjers@dzd.rws.milieu.nl Schriftbaar met kopieën 52,54,56,58,59 10 minuten te verblijven station	

BIJLAGE 2

Brief van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening waarin toestemming wordt verleend voor het toetsen van de milieuaspectenstudie

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

milieu-effectrapportage

24 SEP 1997

1248-97

854-84

VE/Sc-pr

Directoraat Generaal Milieubeheer
Directie Bestuurszaken
Afdeling Bestuurlijke en Maatschappelijke Betrekkingen
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Interne postcode 660
Tel : 070-3394114
Fax: 070-3391302

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Directie Zeeland
t.a.v. de heer ir. A. Hoekstra
Postbus 5014
4330 KA Middelburg

Uw kenmerk	Uw brief	Kenmerk	Datum
6368 Onderwerp	28 augustus 1997	DGM/B/BMB MBB 97553197	19 september 1997

Verzoek om toetsing milieu-effectrapport baggerspeciestort Westerschelde

Geachte heer Hoekstra,

Bij brief van 28 augustus jongstleden geeft u aan dat de m.e.r.-procedure voor de Baggerspeciestort Westerschelde wordt stopgezet. Dit in verband met het inwerkingtreden van de Vergunningwet Westerschelde, met als gevolg dat door het ontbreken van de Wm-vergunningplicht tevens de m.e.r.-procedure niet meer doorlopen hoeft te worden.

U geeft tevens aan dat de begeleidingscommissie voor de m.e.r. graag een goede afronding van het rapport zou willen zien, omdat er teveel waardevolle informatie in staat om verloren te laten gaan. Daarbij benadrukt u dat een toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. voor het al reeds gemaakte milieu-effectrapport baggerspeciestort Westerschelde, van groot belang wordt geacht. Ik kan dit standpunt onderschrijven. Wel levert het formeel stopzetten van de m.e.r.-procedure een aantal aandachtspunten op. Wil de toetsing door de commissie goed verlopen dan zal deze ook de beschikking moeten krijgen over reacties van burgers en groepen op het milieu-effectrapport. Voorts zal het advies van de commissie ook openbaar gemaakt moeten worden. Uit uw brief kan ik niet afleiden welke procedure gevolgd gaat worden met betrekking tot de openbaarheid en inspraak. Daarnaast zal duidelijk moeten zijn waar en hoe de resultaten van de inspraak en toetsing gebruikt zullen worden. Ik kan mij voorstellen dat dat gebeurt in het opstellen van een evaluatieprogramma, dat de informatie moet opleveren voor de vergunning-verlening na afloop van de Vergunningenwet Westerschelde. Ook kan de informatie wellicht benut worden in het stellen van nadere eisen aan de baggerstorting op basis van de ruimte die de Vergunningenwet daarvoor nu biedt.

Binnen een dergelijke opzet, openbaarheid, inspraak en gebruik in de besluitvorming kan ik instemmen met het toetsen van het milieu-effectrapport over de baggerstort in de Westerschelde.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de voorzitter van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

Hoogachtend,

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:

De directeur-generaal Milieubeheer,
o.l.
Het hoofd van de afdeling Bestuurlijke en
Maatschappelijke Betrekkingen,

mr. A.L. van Kempen

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, Directie Zeeland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zeeland (coördinerend) en Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

Categorie Besluit m.e.r. 1994: 18.3

Activiteit: het storten van baggerspecie op een 13-tal locaties in de Westerschelde

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 22 januari 1997

richtlijnenadvies uitgebracht op: 24 maart 1997

richtlijnen vastgesteld op: 22 april 1997

toetsingsadvies uitgebracht op: 17 november 1998

Bijzonderheden: De Minister van Verkeer en Waterstaat had aan Vlaanderen (ter uitvoering van het tussen Nederland en België gesloten Verdrag inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde) een Wvo-vergunning verleend voor het in de Westerschelde terugstorten van baggerspecie afkomstig van baggerwerkzaamheden voor het huidige en toekomstige onderhoud en de toekomstige verruiming van de vaargeul van de Westerschelde. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. Op 14 juni 1996 heeft de Raad van State geoordeeld dat naast een Wvo ook een Wm-vergunning had moeten worden aangevraagd. Om die reden is de Wvo-vergunning vernietigd. Ten behoeve van de besluitvorming over de Wm-vergunning is een milieu-effectrapportage gestart, omdat sprake is van 'inrichtingen', waarbinnen meer dan 500.000m³ baggerspecie kan worden gestort. De Startnotitie geeft aan dat het besluit tot verruiming van de hoofdvaargeul in de m.e.r. niet meer ter discussie staat, evenmin als de keuze voor 13 reeds in een Baggervergunning opgenomen stortlocaties. In het MER zouden alternatieven worden ontwikkeld en vergeleken met betrekking tot de wijze van exploitatie en beheer van de locaties, waarna een meest milieuvriendelijk alternatief wordt bepaald.

Tijdens het opstellen van het MER is door de totstandkoming van een speciale wet, de Vergunningenwet Westerschelde, de m.e.r.-plicht voor het storten van baggerspecie tijdens de verruiming komen te vervallen. Het MER is vervolgens afgerond als "milieuaspectenstudie" (MAS) met de bedoeling deze te gebruiken als bouwsteen in de toekomstige besluitvorming rondom de Westerschelde, de vergunningen voor het onderhoudsbaggerwerk en het opstellen van een lange termijnvisie voor de Westerschelde. Mede om die reden is het rapport toch aan een kwaliteitstoetsing door de Commissie voor de milieueffectrapportage onderworpen. Over de randvoorwaarden voor inschakeling van de Commissie is overleg geweest met de ministeries. In haar toetsingsadvies heeft de Commissie zich aan de hand van de informatie uit de MAS vooral geconcentreerd op aanbevelingen voor een toekomstige evaluatie van het stortbeleid na de realisatie van de verruiming.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.dr.ir. E.W. Bijker

ir. M.M.U. van Dis (voorzitter)

ir. J.H.A. Driessen

ing. R.P.M. Jansen

drs. R.H.D. Lambeck

drs. N.M. de Rooij

Secretaris van de werkgroep: drs. M. van Eck.

BIJLAGE 4

Passage uit het toetsingsadvies over het MER Boorspecie Westerscheldetunnel (d.d. 9 november 1998) over verstoring door geluid

Verstoring door geluid

De kans op verstoring van vogels en zeehonden door het geluid van de motoren van splijtbakken is in het MER summier behandeld. De conclusies blijken echter gebaseerd op voldoende gedegen akoestisch onderzoek¹¹). Naar aanleiding daarvan wijst de Commissie erop dat het in dit onderzoek gehanteerde toetsingscriterium van 40 dB(A) (L_{eq}) geen goede maat is om de kans op verstoring bij fauna te bepalen. Dit L_{eq} speelt uitsluitend bij menselijke hinderbeleving een rol. De optredende (maximale) geluidsniveau tijdens het storten zullen weliswaar circa 10 dB(A) hoger liggen dan de berekende niveaus, maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd door het feit dat bekend is¹²) dat zichtbare reacties bij vogels en zeehonden op niet-omgevingseigen bewegingen en geluiden pas bij beduidend hogere geluidsniveau optreden. Daar uit het akoestisch onderzoek voor het MER Boorspecie is af te leiden dat een kans op verstoring binnen milieubeschermingsgebieden niet kan worden uitgesloten (bij storten in de vakken slib 1 en zand 1) adviseert de Commissie:

- in de vergunningvoorschriften op te nemen dat de motoren van de splijtbakken voldoen aan de stand der techniek in geluidarm ontwerp.

11 Akoestisch onderzoek MER baggerspeciéstort Westerschelde, Oranjewoud, oktober 1997 en Akoestische effecten van het storten van boorspecie, RIKZ, juli 1998.

12 Diverse achtergronddocumenten onderdeel vormend van het MER Proefboringen naar aardgas in de Noordzeekustzone en op Ameland en het MER Proefboringen in de Waddenzee.